

Jonge mensen, groot verdriet

Over rouw, kwetsbaarheid en de veerkracht van jongeren

 dinsdag 9 november 2021

Met Manu Keirse en Riet Fiddelaers-Jaspers!

Programma

- 🕒 **09:00 - Ontvangst met koffie, thee en uitreiking congresmap**
- 🕒 **09:00 - Inlogmogelijkheid online deelnemers**
- 🕒 **09:30 - Opening door de dagvoorzitter**
Riet Fiddelaers-Jaspers, hechtings- en verliesdeskundige, opleider en therapeut Expertisecentrum Omgaan met Verlies
  - › Hoe ziet een rouwproces bij jongeren eruit? En hoe is dat anders dan bij volwassenen?
  - › Welke rouwstijlen zijn er?
  - › Wat kunt u voor een jongere betekenen in het rouwproces?
- 🕒 **10:15 - Hoe kunt u jongeren helpen rouw te overleven?**
Manu Keirse, klinisch psycholoog en rouwspecialist
  - › Wat maken jongeren door bij een verlies?
  - › Hoe gaat de omgeving om met rouwende jongeren en wie is er verantwoordelijk voor wat?
  - › Welke concrete methoden kun je inzetten om een jongere bij te staan bij het verdriet?
- 🕒 **11:00 Koffie- en theepauze**
- 🕒 **11:15 - Identiteitsvorming en rouw**
Ellen Dreezens, psycholoog, trainer, schrijver, docent aan het University College Tilburg
  - › Wat is de relatie tussen identiteitsvorming van een jongere en rouw?
  - › Wat voor impact heeft rouw op de identiteitsvorming van een jongere?
  - › Welke modellen kunt u als hulpverlener gebruiken om dit proces te begeleiden?
  - › Welke behandelinterventies kunt u inzetten die herstel bieden?

🕒 12:00 - Uitgestelde rouw - ervaringsverhaal

Tatjana Almuli, schrijfster, fotograaf

- > Mijn ervaring met (uitgestelde) rouw
- > Wat had ik als kind nodig van de hulpverlening?

🕒 12:30 - Lunchpauze

🕒 Verdiepings sessies 13:30 - 16:00 uur

In de middag gaan de sprekers op interactieve wijze dieper in op de materie. U kunt kiezen uit één van de onderstaande verdiepings sessies:

A - Rouw en autisme

Els Rogier, psycholoog

De drie kernproblemen van autisme situeren zich op het gebied van communicatie, sociale vaardigheden en flexibel denken en handelen. U kunt zich voorstellen dat een rouwproces dan extra uitdagend kan zijn voor een jongere met ASS. Tijdens een rouwproces wordt er namelijk nogal wat van deze vaardigheden gevraagd.

In deze workshop gaan we dieper in op hoe jongeren met ASS denken en hoe dit hun rouwproces beïnvloedt. Welke ondersteuningsbehoeften hebben jongeren met autisme specifiek als ze rouwende zijn? En hoe komt u hierin tegemoet? In deze workshop gaat u op een creatieve manier aan de slag met gespreksvoering rondom het thema rouw en leert u aansluiten bij de emotionele behoeftes van een jongere met ASS.

B - Hoe ga ik in gesprek met een rouwende jongere?

Petra de Vreede, rouw- en traumatherapeut, trainer en supervisor

Er zijn veel verschillende gesprekstechnieken toe te passen wanneer u een jongere begeleidt in rouw, maar wat als de jongere niet wil praten? Wat als hij tegenover u zit met zijn armen over elkaar en een pet over zijn gezicht getrokken? Hoe kunt u dan in gesprek gaan over rouw? Petra de Vreede laat u tijdens deze workshop kennis maken met ervaringsgericht werken. Door middel van 'het kasteel' als metafoor laat zij u zien hoe het verdriet is opgesloten in de 'poort van het hart'. Belangrijk is dat we leren herkennen hoe we de pijn hebben weggestopt en dat er erkenning is voor de pijn. Woorden zijn niet de enige en vaak ook niet de beste ingang. Met behulp van het kasteel en het verhaal kunt u de jongere (of het gezin) inzichtelijk maken welke beweging eenieder maakt en wat hij wellicht kan veranderen.

Aan de hand van 'het kasteel' in combinatie met een aantal creatieve opdrachten gaan we

ervaringsgericht aan de slag, krijgt u voorbeelden afgewisseld met theorie en gaat u ervaren hoe u met behulp van opdrachten jongeren kunt begeleiden bij hun verlies.

C - Het terugvinden van veerkracht en geluk (ook ONLINE te volgen!)

Ellen Dreezens, psycholoog, trainer, schrijver, docent aan het University College Tilburg

De positieve psychologie heeft ons veel te leren over hoe we kunnen (leren) omgaan met tegenslagen. Een rouwproces door moeten maken op jonge leeftijd is een voorbeeld van zo'n tegenslag. In deze verdiepingssessie kijken we hoe we jongeren kunnen helpen om veerkrachtig te worden, en welke inzichten over geluk ons kunnen helpen om ze daarin te begeleiden. Welke coping mechanismen kunnen aangeleerd worden om beter met negatieve gebeurtenissen om te gaan? Wat kan ons psychologische immuunsysteem ons leren? En welke mythes rondom geluk kunnen jongeren op het verkeerde been zetten? Deze sessie biedt de deelnemers inzichten om zelf gelukkiger te worden, en helpt ze om deze ook praktisch in te kunnen zetten in het werken met jongeren.